

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAREK NIECHCIAŁ

RKR.610.4.2018.MK

Kraków, 10 grudnia 2019 r.

DECYZJA Nr RKR - 7/2019

Stosownie do art. 33 ust. 4-6 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2019 r. poz. 369 i 1667)

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

po przeprowadzeniu, wszczętego z urzędu, postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów:

I. na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2019 r. poz. 369 i 1667) uznaje się za **praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2019 r. poz. 369 i 1667), działanie przedsiębiorcy **Unilink Cash Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie** polegające na zastrzeganiu możliwości pobierania opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu wraz z odsetkami za opóźnienie przekraczających wysokość maksymalną określoną w art. 481 § 2¹ *ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145), co godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w konsekwencji stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2019 r. poz. 369 i 1667) i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 11 października 2018 r.

II. na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2019 r. poz. 369 i 1667) uznaje się za **praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2019 r. poz. 369 i 1667), działanie przedsiębiorcy **Unilink Cash Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie** polegające na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty prowizji, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, co jest niezgodne z art. 49 ust. 1 i ust. 2 *ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1083) oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w konsekwencji stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2019 r. poz. 369 i 1667) i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 26 października 2019 r.

III. na podstawie art. 27 ust. 4 w związku z art. 26 ust. 2 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2019 r. poz. 369 i 1667) nakłada się na Unilink Cash Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów opisanych w zarzutach określonych w punktach I i II sentencji niniejszej decyzji, poprzez:

1) złożenie na stronie internetowej Unilink Cash Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie (na moment wydania decyzji: www.unilinkcash.pl) jednokrotnego oświadczenia o następującej treści:

„W związku z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaną w dniu 10 grudnia 2019 r. nr RKR 7/2019 Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie informuje, że stosowała praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów polegające na:

- nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty prowizji, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, co jest niezgodne z art. 49 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2019 r. poz. 1083),

- zastrzeganiu możliwości pobierania opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu wraz z odsetkami za opóźnienie przekraczających wysokość maksymalną określoną w art. 481 § 2¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145).

Obie praktyki godzą w zbiorowe interesy konsumentów, a w konsekwencji stanowią naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 369 i 1667). Decyzja Prezesa UOKiK nr RKR-7/2019 z dnia 10 grudnia 2019 r. dostępna jest pod adresem www.uokik.gov.pl”.

w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji, w następujący sposób:

a) czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB #000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff),

b) tekst powyższego oświadczenia wyjustowany,

c) czcionką pogrubioną (bold) fragment: „Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie informuje, że stosowała praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty prowizji, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy” oraz „zastrzeganiu możliwości pobierania opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu wraz z odsetkami za opóźnienie przekraczających wysokość maksymalną określoną w art. 481 § 2¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny”,

d) w górnej części strony głównej domeny www.unilinkcash.pl i na każdej innej stronie internetowej przedsiębiorcy zastępującej tę stronę w przyszłości, bez możliwości zamknięcia informacji przez użytkownika; oświadczenie ma być widoczne przez cały czas, gdy użytkownik jest na stronie (oświadczenie nie może przybrać formy np. rotacyjnego banera czy slajdera),

e) czcionka powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej, tekst umieszczony w ramce, o rozmiarze takim, aby była ona w całości wypełniona oświadczeniem, o którym mowa w niniejszym punkcie, z uwzględnieniem marginesu 2,5 cm z każdej strony,

f) fragment: „Decyzja Prezesa UOKiK nr RKR-7/2019” będzie stanowić hipertęcze prowadzące do strony internetowej https://decyzje.uokik.gov.pl/bp/dec_prez.nsf,

przy czym oświadczenie to będzie dostępne na przedmiotowej stronie internetowej przez okres 3 (trzech) miesięcy od daty opublikowania.

2) przekazanie za pośrednictwem przedstawicieli Unilink Cash Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie albo listem poleconym w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji każdemu konsumentowi, który w okresie od 16 maja 2016 r. do 26 października 2019 r., przed terminem (przed zakończeniem umowy) spłacił pożyczkę zawartą z Unilink Cash Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, pisma zawierającego następującą informację:

„W związku z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaną w dniu 10 grudnia 2019 r. nr RKR-7/2019 Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie informuje, że stosowała praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty prowizji, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, co jest niezgodne z art. 49 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2019 r., poz. 1083) oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w związku z wcześniejszą spłatą przez Panią/Pana pożyczki w celu odzyskania nadpłaconej kwoty istnieje możliwość złożenia reklamacji wraz z podaniem numeru rachunku. Reklamację należy przestać pocztą na adres: [Unilink Cash uzupełni adres] lub drogą mailową na adres: [Unilink Cash uzupełni adres mailowy]”.

3) dokonanie - w ramach przysporzenia konsumenckiego - zwrotu części kwoty prowizji, proporcjonalnie do okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy konsumentom, którzy, w okresie od dnia 16 maja 2016 r. do 26 października 2019 r. spłacili pożyczkę w terminie wcześniejszym niż przewidziany w umowie i złożą reklamację, o której mowa w pkt III.2 niniejszej decyzji. Wyżej wymienionego zwrotu Unilink Cash Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie dokona w terminie 30 dni od złożenia reklamacji na numer rachunku bankowego wskazany w reklamacji.

IV. na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 369 i 1667) oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, ze zm.), w związku z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 369 i 1667), postanawia się obciążyć Unilink Cash Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie kosztami postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązuje się przedsiębiorcę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 50,80 PLN (słownie: pięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy), w terminie 14 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej „Prezes UOKiK”, „Prezes Urzędu”) przeprowadził postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy w związku z działalnością prowadzoną przez Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów¹.

Powyższe postępowanie zostało wszczęte w związku ze stałym, bieżącym monitorowaniem przez Prezesa UOKiK działań podejmowanych przez podmioty działające na rynku finansowym w zakresie m.in. treści wzorców umów.

W toku ww. postępowania uwzględnione zostały wyjaśnienia Spółki dotyczące m.in. rodzaju usług świadczonych na rzecz konsumentów oraz procedur związanych z udzielaniem pożyczek gotówkowych. Analizie poddany został również materiał dowodowy w postaci m.in. wzorców umów stosowanych w obrocie z konsumentami przez Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej: „Spółka”, „Unilink Cash”).

Wyniki analizy materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania wyjaśniającego wykazały istnienie podstaw do postawienia Spółce zarzutu naruszenia zakazu, o którym mowa w przepisie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 369, dalej „uokik”).

¹ Postępowanie prowadzone pod sygnaturą RKR-403-11/17/MCh.

W związku z tym, postanowieniem nr RKR-44/2018 z dnia 26 września 2018 r. (karty nr 1-5) Prezes Urzędu wszczął przeciwko Spółce postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów opisanych w sentencji decyzji.

Jednocześnie, postanowieniem nr RKR-45/2018 (karta nr 8) zaliczono w poczet dowodów postępowania materiał dowodowy z postępowania wyjaśniającego w postaci pism Spółki wraz z załącznikami.

Pismem z dnia 26 września 2018 r. (karty nr 37-39) zawiadomiono stronę o wszczęciu postępowania i sformułowanych w nim zarzutach.

Spółka ustosunkowała się do postawionych zarzutów w piśmie z dnia 15 października 2018 r. (karty nr 40-45). W tym zakresie wskazała, że nie zgłasza zastrzeżeń w zakresie zarzutu dotyczącego odwoływania się do aktualnej stopy maksymalnego oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, określonej w art. 481 § 2¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, dalej: Kodeks cywilny). W kwestii zaś drugiego zarzutu, tzn. odnoszącego się do nieobniżania w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty prowizji, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, Spółka nie zgodziła się z argumentacją Prezesa UOKiK. Niemniej w ww. piśmie Spółka złożyła wniosek o wydanie decyzji zobowiązującej, o której mowa w art. 28 uokik, w tym przedstawiła pierwszą propozycję zobowiązania w zakresie obu postawionych jej zarzutów.

Następnie między Prezesem Urzędem a stroną trwała wymiana korespondencji, podczas której ustalano ramy powyższego zobowiązania [pismo z dnia 30 października 2018 r. (karty nr 46-55), pismo z dnia 29 listopada 2018 r. (karty nr 56-57), pismo z dnia 29 listopada 2018 r. (karta nr 58)]. Jednocześnie w piśmie z dnia 21 grudnia 2018 r. (karty nr 61-68), Spółka wycofała się z wniosku o wydanie decyzji zobowiązującej w zakresie zarzutu opisanego w punkcie II sentencji niniejszej decyzji. Argumentacja Spółki opierała się na odmiennej od Urzędu interpretacji art. 49 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2019 r., poz. 1083, dalej „ukk”), według której w przypadku wcześniejszej (częściowej) spłaty kredytu nie podlegają rekalkulacji prowizje, z wyjątkiem prowizji pobieranych tytułem wynagrodzenia za korzystanie ze środków pieniężnych kredytodawcy w czasie lub za inne czynności, które miały być realizowane przez kredytodawcę w okresie, o który skrócono okres kredytowania. Spółka przyjęła, że art. 49 ukk nie obejmuje prowizji, która stanowi wynagrodzenie kredytodawcy za czynności związane z zawarciem umowy o kredyt konsumencki. Spółka wskazała także na „kształtującą się konsekwentnie linie orzecznictwa polskich sądów, które w większej liczbie orzeczeń przychylają się do wykładni art. 49 ust. 1 (ukk - *dodane przez Prezesa UOKiK*) zaprezentowanej powyżej w niniejszym piśmie”. Spółka w swojej argumentacji posiłkowała się także faktem złożenia przez Sąd Rejonowy Lublin - Wschód w Lublinie w dniu 28 maja 2018 r. wniosku w przedmiocie wystąpienia do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniem prejudycjalnym dotyczącym przepisu zawartego w art. 16 ust. 1 w zw. z art. 3 pkt g Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2008/48/WE (Dz. U. UE 2008, L 133/66).

Ostateczną treść zobowiązania w zakresie zarzutu określonego w punkcie I sentencji niniejszej decyzji Unilink Cash sp. z o.o. przedstawiła w pismach z dnia 26 marca 2019 r. (karta nr 71) i 28 maja 2019 r. (karty nr 77-84). Szczegóły dotyczące w ww. kwestii zostały przedstawione w dalszej części uzasadnienia niniejszej decyzji, tj. w akapicie oznaczonym jako *odmowa zastosowania art. 28 uokik w kontekście działań Spółki określonych w punkcie I. sentencji decyzji* (str. 10-11 decyzji).

Pismem z dnia 26 listopada 2019 r. (karta nr 136) Spółka została zawiadomiona o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy. Spółka skorzystała z przysługującej jej prawa.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

ustalenia ogólne

Unilink Cash Sp. z o.o. prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu z dnia 12 grudnia 2005 r. do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000246840. Zakres prowadzonej przez Spółkę działalności obejmuje m.in. pozostałe formy udzielania kredytów (PKD 64.92.Z) i pozostałą finansową działalność usługową gdzie indziej niesklasyfikowaną, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych (PKD 64.99.Z).

[dowód: wydruk z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego dotyczący Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 18 września 2019 r. (karty nr 129 - 135)]

Spółka prowadzi działalność na terenie całego kraju (karta 19). Od września 2013 r. do dnia 10 października 2018 r. Spółka działała jako pożyczkodawca (PKD 64.92.Z) (karta 46). Spółka prowadzi działalność także jako pośrednik kredytowy od września 2013 r. (karta 17). Umowy z konsumentami zawierane były przeważnie poza lokalem przedsiębiorstwa, w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej pośredników Spółki. Spółka udzielała także pożyczek w systemie call center, tj. drogą telefoniczną i były one zawierane za pośrednictwem kuriera. Pożyczki były udzielane w wysokości od 500 zł do 1500 zł, na okres od 30 do 44 dni (pożyczki krótkoterminowe) (karty 17-23). Spółka udzielała także pożyczek wieloratałnych w wysokości od 2000 zł do 2500 zł, na okres 12 miesięcy.

Spółka od 11 marca 2016 r. zawierała z konsumentami umowy w oparciu o wzorce o identycznej nazwie „Umowa pożyczki nr... z Unilink Cash sp. z o.o.”, do których zastosowanie znajdują przepisy „ukk”. Są to wzorce umowne dotyczące:

- 1) umowy pożyczki krótkoterminowej (dalej: „Umowa nr 1”),
- 2) umowy pożyczki wieloratałnej (dalej: „Umowa nr 2”),
- 3) umowy pożyczki krótkoterminowej stosowany w procesie call center (dalej: „Umowa nr 3”),
- 4) umowy pożyczki wieloratałnej stosowany w procesie call center (dalej: „Umowa nr 4”).

Do każdego z tych wzorców był stosowany formularz informacyjny.

[dowód: pismo Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 29 września 2017 r. (karty nr 17-23)]

ustalenia związane z zarzutem określonym w punkcie I niniejszej decyzji:

W stosowanych wzorcach umów pożyczek Spółka zamieściła postanowienia o treści:

„W sytuacji gdy Pożyczkobiorca zalega ze spłatą zobowiązań wynikających z Umowy Pożyczki (kapitał, odsetki, opłaty, prowizje, itp.) Unilink Cash ma prawo do naliczania odsetek karnych zgodnie z obowiązującym prawem polskim. Powyższa kwota naliczana jest od kwoty zaległej kapitału pożyczki, prowizji lub opłat. Odsetki za opóźnienie pobierane są przez 60 (sześćdziesiąt) dni od daty powstania obowiązku spłaty pożyczki lub pozostałych należności” [§ 4 ust. 3.6 Umowy 1 i Umowy 3 oraz § 3 ust. 3.5 Umowy 2 i Umowy 4],

„Pożyczkodawca z tytułu nieterminowej obsługi pożyczki może naliczyć koszty windykacyjne w wysokości nie wyższej niż 6 krotność stopy lombardowej - limit ten będzie obowiązywał wszystkie koszty windykacyjne: wraz z odsetkami, koszt wezwań do zapłaty, sms, itp.” [§ 4 ust. 4.3 Umowy 1 i Umowy 2 oraz § 4 ust. 4.2 Umowy 3 i Umowy 4],

„Skutek braku płatności: „Pożyczkodawca z tytułu nieterminowej obsługi pożyczki może naliczyć koszty windykacyjne w wysokości nie wyższej niż 6 krotność stopy lombardowej - limit ten będzie obowiązywał wszystkie koszty windykacyjne: wraz z odsetkami, koszt wezwań do zapłaty, sms, itp.” [postanowienie zawarte w formularzach informacyjnych].

Powyżej zacytowane postanowienia określały zasady naliczania opłat konsumentom, którzy nieterminowo spłacili swoje zobowiązanie wobec Spółki.

Spółka stosowała postanowienia umowne, które uprawniały ją do naliczania nieprawidłowej stopy oprocentowania pożyczki konsumentom, którzy nieterminowo spłacili swoje zobowiązanie wobec Spółki. Spółka w piśmie z dnia 28 maja 2019 r. wprost przyznała, że: *[...]. W związku z powyższym, po przeanalizowaniu danych finansowych, informuję, że Spółka nie stosowała wobec Pożyczkobiorców przytoczonego punktu umowy, tj. „Pożyczkodawca z tytułu nieterminowej spłaty obsługi pożyczki może naliczyć koszty windykacyjne nie wyższe niż 6-krotność stopy lombardowej”*. Jak wynika więc z powyższych wyjaśnień Spółki, jakkolwiek posiadała ona w swoich wzorcach umownych postanowienie sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami, to w praktyce ich nie realizowała. Informacje przekazane przez Spółkę wskazują jednak na wolę stosowania wprowadzonych postanowień, na przeszkodzie stanęły: [...].

[dowód: pismo Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 28 maja 2019 r. (karty nr 77 - 78)]

W ramach prowadzonego postępowania Spółka wskazała, że 27 listopada 2018 r. zwróciła się drogą przesyłek poleconych do wszystkich pożyczkobiorców posiadających aktualne umowy pożyczki ([...] osoby) o zawarcie aneksów do tych umów w zakresie dostosowującym ich treść do powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zaprezentowała także treść wprowadzonych zmian. Zawarcie aneksów potwierdziło [...] pożyczkobiorców. Spółka w piśmie z dnia 5 września 2019 r. (karty 106-107) wskazała, że: *„Niezależnie od podpisania lub niepodpisania aneksu do Umowy Pożyczki, Spółka traktuje zapisy z aneksów jako wiążące i nie pobiera od Pożyczkobiorców opłat przekraczających maksymalny próg procentowy obowiązujący dla zadłużenia przeterminowanego”*.

[dowód: pismo Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 5 września 2019 r. (karty nr 106 - 107) wraz załącznikami (karty nr 108-128)]

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalono również, iż Spółka zaniechała zawierania umów kredytu konsumenckiego 10 października 2018 r., w związku z zaprzestaniem prowadzenia działalności gospodarczej w charakterze pożyczkodawcy.

[dowód: pismo Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 30 października 2018 r. (karta nr 46)]

ustalenia związane z zarzutem określonym w punkcie II niniejszej decyzji:

W stosowanych wzorcach umów pożyczek Spółki znajdowało się postanowienie:

„W przypadku spłaty całości pożyczki przed terminem określonym w Umowie Pożyczki, całkowity koszt pożyczki ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania Umowy Pożyczki” [§ 6 ust. 6.3 Umowy 1, Umowy 2, Umowy 3 i Umowy 4].

Jednocześnie w piśmie z dnia 29 czerwca 2017 r. (karty 17-23) Spółka przekazała swoje szczegółowe wyjaśnienia dotyczące zasad rozliczania kosztów kredytu w sytuacji, gdy konsument dokona jego wcześniejszej spłaty w całości lub w części. W tym zakresie Spółka powtórzyła m.in. treść powyżej przytoczonego postanowienia, tj. §6.3 Umowy nr 1, Umowy nr 2, Umowy nr 3 i Umowy nr 4. Ponadto wyjaśniła, że:

W przypadku pożyczki krótkoterminowej na kwotę brutto składa się kapitał i prowizja za udzielenie pożyczki wymagana w całości od momentu wypłaty pożyczki.

W przypadku pożyczki wieloratalnej na kwotę umowy brutto składa się: kapitał, prowizja za udzielenie pożyczki, prowizja serwisowa, odsetki. Przy wpłacie jednorazowej sumy wszystkich rat przed terminem, konsument ponosi całość kwoty kapitału oraz prowizji za udzielenie, natomiast niewymagana kwota serwisowa podlega zwrotowi. Prowizja serwisowa naliczana jest w terminie płatności raty. Kwota zwrotu wyliczana jest na dzień zaksięgowania wpłaty klienta.

Przy wpłacie wyższej niż kwota jednej raty, wpłata jest księgowana zgodnie z warunkami umowy pożyczki wskazanymi w § 6 umowy pożyczki ratalnej Unilink Cash.

Dodatkowo Spółka przedstawiła przykładowe wyliczenie dla poniżej opisanej sytuacji:

Pożyczkobiorca przed terminem pierwszej raty dokonuje spłaty pożyczki ratalnej zawartej na kwotę 2000 zł. Na kwotę umowy składają się:

- kapitał w wysokości 2000,00 zł
- prowizja za udzielenie w wysokości 500,00 zł
- prowizja za serwis w wysokości 50 zł należna za każdy miesiąc trwania umowy
- odsetki w wysokości 0,00 zł

	Termin raty	Kapitał	Prowizja za udzielenie	Prowizja za serwis	Odsetki	Łączna kwota raty
1.	07/08/2017	166.67 zł	41.67 zł	50.00 zł	0.00 zł	258.34 zł
2.	07/09/2017	166.67 zł	41.67 zł	50.00 zł	0.00 zł	258.34 zł
3.	07/10/2017	166.67 zł	41.67 zł	50.00 zł	0.00 zł	258.34 zł
4.	07/11/2017	166.67 zł	41.67 zł	50.00 zł	0.00 zł	258.34 zł
5.	07/12/2017	166.67 zł	41.67 zł	50.00 zł	0.00 zł	258.34 zł
5.	07/01/2018	166.67 zł	41.67 zł	50.00 zł	0.00 zł	258.34 zł
7.	07/02/2018	166.67 zł	41.67 zł	50.00 zł	0.00 zł	258.34 zł
8.	07/03/2018	166.67 zł	41.67 zł	50.00 zł	0.00 zł	258.34 zł
9.	07/04/2018	166.67 zł	41.67 zł	50.00 zł	0.00 zł	258.34 zł
10.	07/05/2018	166.67 zł	41.67 zł	50.00 zł	0.00 zł	258.34 zł
11.	07/06/2018	166.67 zł	41.67 zł	50.00 zł	0.00 zł	258.34 zł
12.	07/07/2018	166.63 zł	41.63 zł	50.00 zł	0.00 zł	258.34 zł

Konsument jest zobowiązany wpłacić 2000,00 zł (kapitał) + 500,00 zł (prowizja za udzielenie) + 50,00 zł (prowizja za serwis za każdy rozpoczęty miesiąc) + 0,00 zł (odsetki) = 2550,00 zł

[dowód: pismo Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 29 czerwca 2017 r. (karty nr 20 - 22)]

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalono, iż w przypadku ostatniej wykonywanej umowy konsument mógł dokonać przedterminowej spłaty pożyczki najpóźniej 25 października 2019 r. W tym też dniu Spółka po raz ostatni mogła rozliczyć pożyczkę ww. konsumenta zgodnie z zasadami określonymi na str. 11-14 niniejszej decyzji.

[dowód: pismo Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 5 września 2019 r. (karty nr 106 - 107) wraz załącznikami (karty nr 108-128)]

Mając powyższe ustalenia na uwadze Prezes UOKiK zważył, co następuje:

naruszenie interesu publicznego

Stosownie do art. 1 ust. 1 uokik, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa UOKiK prowadzona jest w interesie publicznym. Ingerencja Prezesa UOKiK ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek uznania kompetencji Prezesa UOKiK do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy działania

przedsiębiorcy godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku, zaburzając jego prawidłowe funkcjonowanie.

W opinii Prezesa UOKiK, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, gdyż wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy byli lub mogli być kontrahentami Spółki, zawierając umowę pożyczki. Działania Spółki nie dotyczą interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna. Naruszenie interesu publicznoprawnego przejawia się tym samym w naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów. W niniejszej sprawie istnieją zatem podstawy do oceny zachowania Spółki pod kątem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

naruszenie art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 24 ust. 1 uokik zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Art. 24 ust. 2 uokik przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy.

Stwierdzenie przez Prezesa Urzędu stosowania przez Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów wymaga zatem stwierdzenia łącznego zaistnienia następujących przesłanek:

- 1) kwestionowane zachowania są działaniami przedsiębiorcy,
- 2) zachowania te są sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami,
- 3) zachowania te naruszają zbiorowe interesy konsumentów.

status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 uokik pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć m.in. przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 i 1495). W myśl art. 4 ust. 1 ww. ustawy przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły (art. 3 ww. ustawy).

Unilink Cash sp. z o.o. jest osobą prawną prowadzącą działalność gospodarczą, wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000246840. Z odpisu z tegoż Rejestru wynika, że Przedsiębiorca prowadzi działalność w zakresie m.in. pozostałych form udzielania kredytów i pozostałej finansowej działalności usługowej gdzie indziej niesklasyfikowanej, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych. Działalność Spółki ma zatem charakter zorganizowany, ciągły i zarobkowy. Wobec powyższego należy uznać, iż Unilink Cash spełnia przesłanki, jakich wyżej powołane ustawy wymagają do uznania podmiotu za przedsiębiorcę. W konsekwencji jej działania mogą być poddane ocenie w toku postępowania przed Prezesem UOKiK.

sprzeczność działań Spółki z prawem lub dobrymi obyczajami

Na gruncie uokik sankcjonowane jest zachowanie przedsiębiorcy sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami. Sprzeczność z prawem działania lub zaniechania przedsiębiorcy może być ujmowana jako zachowanie niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa stanowionego. Dobre obyczaje natomiast pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. Naruszenie przez przedsiębiorcę przepisów prawa stanowionego lub dobrych obyczajów jest jednocześnie wyrazem naruszenia obowiązującego porządku prawnego, który obejmuje zarówno nakazy i zakazy wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego, jak i nakazy i zakazy wynikające

z zasad współzycia społecznego i dobrych obyczajów². Rozważenia, przy ocenie możliwości przypisania przedsiębiorcy stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, wymaga zatem kwestia, czy jego zachowanie było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego lub dobrymi obyczajami.

Ustawodawca w art. 24 ust. 2 uokik nie wskazuje konkretnie jakiego rodzaju sprzeczność z prawem zachowania przedsiębiorcy stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Dla stwierdzenia naruszenia przez przedsiębiorcę zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o którym mowa w art. 24 ust. 1 uokik, wystarczy stwierdzenie sprzeczności zachowania przedsiębiorcy z prawem lub dobrymi obyczajami. Z tego względu, przedmiotem rozstrzygnięcia Prezesa Urzędu będzie wykazanie, że w ustalonym stanie faktycznym Spółka dopuściła się naruszenia przepisów związanych z udzielanymi przez nią kredytami konsumenckimi, tj. art. 49 ukk oraz art. 481 § 2¹ Kodeksu cywilnego.

Poniżej zostaną rozważone odrębnie poszczególne zarzuty stawiane Spółce

praktyka określona w punkcie I. sentencji niniejszej decyzji

Przedsiębiorca w § 4 ust. 4.3 Umowy nr 1 i Umowy nr 2 oraz § 4 ust. 4.2 Umowy nr 3 i Umowy nr 4, a także w formularzu informacyjnym posługiwał się pojęciem stopy lombardowej. Według wskaźników Narodowego Banku Polskiego, oprocentowanie stopy lombardowej od 5 marca 2015 r. utrzymuje się na stałym poziomie 2,50%, w stosunku rocznym³. Zgodnie z powyższymi postanowieniami, konsument mógł zostać obciążony kosztami wynikającymi z podejmowanych czynności windykacyjnych, bez wskazania cyklu i konkretnego kosztu tych czynności - zaznaczając jedynie górną granicę, tj. sześciokrotność stopy lombardowej (2,5% w stosunku rocznym) równej 15% w stosunku rocznym. Stosownie do art. 481 § 2¹ Kodeksu cywilnego, maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie. Na mocy delegacji przewidzianej w art. 481 § 2⁴ Kodeksu cywilnego wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie ogłasza Minister Sprawiedliwości w drodze obwieszczenia. Z obwieszczenia z 7.1.2016 r. (M.P. z 2016 r. poz. 47) wynika, że od 1.1.2016 r. wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie wynosi 7% w stosunku rocznym. Oznacza to, że maksymalne odsetki za opóźnienie wynoszą aktualnie 14% w stosunku rocznym, podczas gdy limit określony przez Unilink Cash sp. z o.o. wyniósł 15% w stosunku rocznym.

Zastrzegając przekroczenie maksymalnej kwoty za opóźnienie, Spółka naruszyła art. 481 § 2¹ Kodeksu cywilnego, przez co jej działanie stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

zastosowanie art. 27 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w kontekście działania Unilink Cash sp. z o.o. określonego w punkcie I sentencji decyzji

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 1 uokik nie wydaje się decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24 ww. ustawy. W takim przypadku, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania (art. 27 ust. 2 uokik), przy czym ciężar udowodnienia okoliczności zaniechania stosowania zarzucanej praktyki spoczywa na przedsiębiorcy (art. 27 ust. 3 uokik).

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalono, iż Spółka zaniechała zawierania umów kredytu konsumenckiego 10 października 2018 r. W związku z tym stwierdzono, że z dniem 11 października 2018 r. praktyka określona w punkcie I sentencji decyzji została zaniechana.

² Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 listopada 2007 r., sygn. akt XVII AmA 45/07.

³ <http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/dzienne/stopy.htm>.

odmowa zastosowania art. 28 uokik w kontekście działania Spółki określonego w punkcie I sentencji decyzji

W toku postępowania Spółka złożyła wniosek o wydanie decyzji na podstawie art. 28 uokik. Zgodnie z art. 28 ust. 1 uokik: *jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, (...), lub będących podstawą wszczęcia postępowania - że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. W przypadku gdy przedsiębiorca zaprzestał naruszania zakazu, o którym mowa w art. 24, i zobowiąże się do usunięcia skutków tego naruszenia, zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio.* Natomiast art. 28 ust. 2 uokik stanowi, że: *W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań lub zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji lub do publikacji decyzji w całości lub w części na koszt przedsiębiorcy, z zaznaczeniem, czy decyzja ta jest prawomocna.* Z powyższego wynika, iż decyzja wydana w trybie art. 28 ust. 1 uokik jest decyzją o charakterze uznaniowym, w związku z czym Prezes Urzędu nie ma obowiązku wydania decyzji zobowiązującej w każdym przypadku, gdy wniesie o to przedsiębiorca. Przepis ten nie nakłada na organ ochrony konsumentów obowiązku wydania decyzji zobowiązującej⁴, a jedynie stwarza mu prawną możliwość wydania takiej decyzji⁵. W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania pismem z dnia 26 września 2018 r., ustosunkowując się do postawionego zarzutu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, Spółka uznała stanowisko Prezesa UOKiK w zakresie zarzutu I i wniosła o wydanie decyzji w trybie art. 28 uokik.

Spółka wskazała, że:

1. sporządzi listę pożyczkobiorców, którym w związku z nieterminową spłatą naliczono oprocentowanie przy zastosowaniu błędnej stopy procentowej i prześle do Prezesa UOKiK ww. listę wraz z kwotami stanowiącymi przekroczenie ponad maksymalny próg procentowy dla każdej z tych osób. Po przeanalizowaniu tej kwestii Spółka uznała jednak, że żaden konsument nie poniósł kosztów przekraczających wysokość maksymalną określoną w art. 481 § 2¹ - jakkolwiek Spółka miała taki cel, to [...].

2. usunie skutki zarzucanego jej naruszenia w ten sposób, że w terminie 60 dni od daty wykonania zobowiązania określonego w pkt 1. powyżej dokona wypłaty pożyczkobiorcom, o których mowa w pkt 1. powyżej kwot zapłaconych przez nich ponad maksymalny próg procentowy obowiązujący dla zadłużenia przeterminowanego - jak wskazano jednak wyżej, nie wykazano istnienia tego typu konsumentów.

[dowód: pismo Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 15 października 2018 r. (karty nr 40 - 42), pismo Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 28 maja 2019 r. (karty nr 77 - 78)]

W związku z ustaleniami poczynionymi w niniejszym postępowaniu (str.5-6 niniejszej decyzji) Prezes UOKiK uznał, że niemożliwe jest uwzględnienie wniosku Spółki o wydanie decyzji w trybie art. 28 uokik, w zakresie zarzutu I. Przede wszystkim w tej kwestii należy mieć na uwadze to, że Unilink Cash sp. z o.o. nie pobrała od żadnego z konsumentów opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu wraz z odsetkami za opóźnienie w wysokości przekraczającej wysokość maksymalną określoną w art. 481 § 2¹ Kodeksu cywilnego.

⁴ Tak m. in. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 13 lutego 2012 r., sygn. akt XVII Ama 217/10.

⁵ Tak M. Radwański w: A. Stawicki (red.), E. Stawicki (red.), Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, LEX 2016 nr 519008.

Wobec powyższego prowadzenie dalszych negocjacji ze Spółką co do treści zobowiązania, które mogłoby odpowiadać oczekiwaniom Prezesa UOKiK było w niniejszej sprawie niezasadne. Powyższe stwierdzenie jest związane z tym, że Unlink Cash sp. z o.o. podjęła już wcześniej działania mające na celu zaprzestanie stosowania kwestionowanej praktyki (m.in. zaniechała zawierania umów kredytu konsumenckiego w charakterze kredytodawcy) oraz usunięcie jej skutków (skierowała propozycję podpisania aneksów do konsumentów oraz podjęła decyzję o niestosowaniu w praktyce wskazanych postanowień, co zostało szerzej omówione na str. 6 niniejszej decyzji). Z tego względu Spółka w całości usunęła skutki praktyki, o której mowa w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

W świetle powyżej wskazanych okoliczności Prezes Urzędu odmówił przyjęcia zobowiązania złożonego przez Spółkę i wydał w niniejszej sprawie decyzję na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 uokik, w której uznał praktykę Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie określoną w punkcie I sentencji niniejszej decyzji za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i jednocześnie stwierdził zaniechanie jej stosowania.

praktyka określona w punkcie II. sentencji niniejszej decyzji

W prowadzonym postępowaniu postawiono Spółce zarzut stosowania praktyki określonej w art. 24 ust. 1 i 2 uokik, polegającej na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty prowizji, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, co może naruszać art. 49 ust. 1 i ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim. Z podanych przez Spółkę wyjaśnień oraz symulacji wcześniejszej spłaty pożyczki wynika, że poza kwotą kapitału, konsument dodatkowo jest zobowiązany do zwrotu całości prowizji za udzielenie, mimo tego że z harmonogramu spłaty wynika, iż prowizja powinna być spłacana w częściach (w miesięcznych ratach).

Art. 49 ust. 1 ukk stanowi, iż w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed spłatą.

Natomiast zgodnie z art. 49 ust. 2 ukk w przypadku spłaty części kredytu przed terminem określonym w umowie, ust. 1 stosuje się odpowiednio.

W ocenie Prezesa Urzędu⁶ art. 49 ust. 1 ukk należy rozumieć w ten sposób, że w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu konsumenckiego następuje obniżenie wszystkich możliwych kosztów takiego kredytu, niezależnie od ich charakteru i niezależnie od tego, kiedy koszty te zostały faktycznie poniesione przez kredytobiorcę, z tymże redukcja ta ma charakter proporcjonalny, tj. odnosi się do okresu od dnia faktycznej spłaty kredytu do dnia ostatecznej spłaty określonej w umowie - i to stanowi jedyny, wskazany w ukk, ogranicznik ustalenia redukcji kosztu kredytu związanego z jego wcześniejszą spłatą. Należy wskazać, że zgodnie z literalnym brzmieniem art. 49 ust. 1 ukk, przepis ten obejmuje swoim zakresem całkowity koszt kredytu. Definicja całkowitego kosztu kredytu zawarta została z kolei w art. 5 pkt 6 tej ustawy i zgodnie z tym przepisem obejmuje: „wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz b) koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach - z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta”. Tym samym, art. 49 ust. 1 ukk nie wyłącza przedmiotowo możliwości obniżenia żadnego z rodzajów kosztów określonych w art. 5 pkt 6 tej ustawy. W ocenie Prezesa Urzędu nie jest uzasadniony pogląd, według którego ustawodawca na potrzeby tego przepisu wprowadza dwie kategorie

⁶ Wskazana w dalszej części niniejszej decyzji interpretacja przepisu została przedstawiona również w Stanowisku Rzecznika Finansowego i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie interpretacji art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim: https://rf.gov.pl/pdf/Stanowisko_UOKiK_RzF_1605016.pdf.

kosztów: te, których wysokość lub powstanie zależy od okresu, na jaki udzielono kredytobiorcy kredytu, oraz te, które nie są zależne od tego okresu. Przyjęcie takiego podziału byłoby sprzeczne z definicją ustawową całkowitego kosztu kredytu konsumenckiego, a także niespójne z konstrukcją ustawy o kredycie konsumenckim, jej istotą, celem i założeniami⁷. Okoliczność, iż prowizja jest elementem całkowitego kosztu kredytu, nie jest przy tym kwestionowana przez Spółkę. Art. 49 ust. 1 ustawy jasno wskazuje również, że rekalkulacja (redukcja) kosztów odnosi się nawet do tych kosztów, które już zostały poniesione przez konsumenta. Brak jest przedmiotowego wyłączenia kosztów podlegających redukcji określonych opłat jako jednej z kategorii kosztów.

Wskazana przez Prezesa Urzędu wykładnia art. 49 ukk znajduje również uzasadnienie w innej instytucji prawnej, która przewidziana jest w ustawie o kredycie konsumenckim. Art. 54 ukk przewiduje, że w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy, konsument nie ponosi kosztów związanych z odstąpieniem od umowy o kredyt konsumencki, z wyjątkiem odsetek za okres od dnia wypłaty kredytu do dnia spłaty kredytu, natomiast kredytodawcy nie przysługują żadne inne opłaty, z wyjątkiem bezzwrotnych kosztów poniesionych przez niego na rzecz organów administracji publicznej. Koszty, które zostały już poniesione przez konsumenta, a które mają rekompensować kredytodawcy koszty przygotowania umowy (w tym prowizja, nawet jeżeli została pobrana jednorazowo), podlegają w takim przypadku zwrotowi. Ze względu na konieczność zachowania spójności ustawy o kredycie konsumenckim, nie znajduje zatem uzasadnienia powód, dla którego koszty prowizji nie miałyby podlegać proporcjonalnej redukcji w przypadku przedterminowej spłaty kredytu przez konsumenta⁸.

W ocenie Prezesa Urzędu powyższe stanowisko znajduje również odzwierciedlenie w brzmieniu art. 16 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej Dyrektywę Rady 87/102/EWG, którego implementację stanowią art. 48 i art. 49 ukk. W zdaniu drugim wskazanego ustępu Dyrektywa stwierdza w sposób jasny i niebudzący żadnych wątpliwości, że konsument jest „uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy”. Dyrektywa jasno wskazuje, że obniżce podlegają nie tylko odsetki, ale również wszelkie pozostałe koszty, mieszczące się w definicji całkowitego kosztu kredytu. Przepis ten nie używa natomiast pojęcia „kosztów zależnych od długości trwania umowy kredytu”.

Pojęcie całkowitego kosztu kredytu, którym posługuje się art. 16 ust. 1 Dyrektywy, zostało zdefiniowane w art. 3 pkt g) Dyrektywy. Oznacza ono wszystkie koszty łącznie z odsetkami, prowizjami, podatkami oraz wszelkimi innymi opłatami, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, które to koszty znane są kredytodawcy, z wyjątkiem kosztów notarialnych. Całkowity koszt kredytu zgodnie z przywołanym przepisem obejmuje także koszty usług dodatkowych związanych z umową o kredyt, jeżeli zawarcie umowy dotyczącej takiej usługi jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach.

Przyjęcie przeciwnej wykładni, zgodnie z którą art. 16 ust. 1 Dyrektywy przyznawałby konsumentowi prawo do uzyskania proporcjonalnej redukcji wyłącznie części kosztów - tych, których wysokość jest powiązana z okresem, na który kredyt został udzielony - nie znajduje uzasadnienia w jednoznacznej treści tego przepisu.

Należy zauważyć, że pojęcie „kosztów zależnych od długości trwania umowy kredytu” nie tylko nie zostało użyte w art. 16 ust. 1 Dyrektywy, ale w ogóle nie jest w niej stosowane ani też nie zostało w niej zdefiniowane. Pojęciem tym nie posługuje się też żaden inny akt prawa pochodnego. W konsekwencji należy stwierdzić, że w prawie unijnym nie istnieją

⁷ Tak E. Rutkowska-Tomaszewska, Redukcja kosztów kredytu konsumenckiego a przedterminowa jego spłata w świetle art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim, [w:] Studia prawno-ekonomiczne. t. C, 2016, s. 172.

⁸ Tak również E. Rutkowska-Tomaszewska, Redukcja kosztów kredytu konsumenckiego a przedterminowa jego spłata w świetle art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim, [w:] Studia prawno-ekonomiczne. t. C, 2016, s. 169.

normatywne kryteria rozróżnienia między kosztami powiązаныmi z długością trwania umowy i niepowiązаныmi z tą długością, które mogłyby być stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

W związku z powyższym przedstawiony przez Spółkę wariant interpretacji art. 16 ust. 1 Dyrektywy, który zakłada że przepis ten wprowadza podział na koszty związane z długością trwania kredytu i podlegające proporcjonalnemu obniżeniu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu przez konsumenta oraz koszty niezwiązane z tą długością i niepodlegające takiemu obniżeniu, nie tylko nie znajduje poparcia w brzmieniu Dyrektywy, stoi w oczywistej sprzeczności z jej celami i systematyką, ale również jest pozbawiony obiektywnego uzasadnienia. Należy bowiem uznać, że zaproponowany przez Spółkę wariant wykładni art. 16 ust. 1 Dyrektywy umożliwiłby w prosty sposób obejście dyspozycji tego przepisu, co zagrażałoby realizacji celu Dyrektywy, jakim jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumenta, poprzez rozwój przejrzystego rynku kredytowego.

Ponadto należy mieć na względzie, że art. 16 ust. 2-5 Dyrektywy przyznaje kredytodawcy prawo do zastrzeżenia prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu.

Celem tej regulacji jest umożliwienie kredytodawcy kompensacji kosztów, jakie może ponieść w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu przez konsumenta, przy czym możliwość zastrzeżenia takiej prowizji zgodnie z art. 16 Dyrektywy - jako wyjątek od zasady, że konsument ma prawo dokonać wcześniejszej spłaty kredytu bez ponoszenia kosztów z tego tytułu - jest ściśle ograniczona, a metodologia jej obliczenia została szczegółowo uregulowana. Rozwiązanie przyjęte w art. 16 ust. 2-5 Dyrektywy zabezpiecza więc już interes kredytodawcy w ten sposób, że pozwala mu skompensować stratę, jaką wyjątkowo mógłby ponieść w związku z faktem, że wcześniejsza spłata kredytu przez konsumenta wygenerowała po jego stronie koszty.

Podsumowując, w ocenie Prezesa Urzędu art. 16 ust. 1 Dyrektywy przyznaje konsumentowi, który dokonał całkowitej, wcześniejszej spłaty kredytu prawo do uzyskania proporcjonalnej obniżki całkowitego kosztu tego kredytu, to znaczy wszystkich kosztów określonych w art. 3 lit. g) Dyrektywy, nie zaś wyłącznie tych, których wysokość jest powiązana z długością trwania umowy kredytu.

Mając na uwadze zasadę prowsólnotowej wykładni prawa, w taki sam sposób rozumieć należy art. 49 ukk.

Reasumując, w ocenie Prezesa Urzędu, działanie Spółki polegające na nieobniżaniu w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumentckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty prowizji, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, jest sprzeczne z art. 49 ust. 1 ukk.

Stanowisko Prezesa UOKiK w przedmiocie wykładni art. 49 ust. 1 ukk zostało w pełni potwierdzone przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. W wyroku z dnia 11 września 2019 r., sygn. akt C-383/18 (Lexitor), TSUE wskazał, że art. 16 ust. 1 Dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. Jak wskazał Trybunał, obniżka całkowitego kosztu kredytu obejmuje również koszty, których wysokość nie jest zależna od okresu obowiązywania umowy.

Uzasadniając rozstrzygnięcie, TSUE przypomniał, że celem Dyrektywy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów. Ów system ochrony opiera się na założeniu, że konsument jest stroną słabszą niż przedsiębiorca zarówno pod względem możliwości negocjacyjnych, jak i ze względu na stopień poinformowania. W celu zagwarantowania tej ochrony art. 22 ust. 3 Dyrektywy zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia, aby przepisy przyjmowane przez nie w celu wykonania Dyrektywy nie mogły być obchodzone poprzez sposób formułowania umów. Tymczasem skuteczność prawa konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu byłaby osłabiona, gdyby obniżenie kredytu mogło ograniczyć się

do uwzględnienia jedynie kosztów przedstawionych przez kredytodawcę jako zależne od okresu obowiązywania umowy, ponieważ wysokość i podział kosztów są określane jednostronnie przez przedsiębiorcę, a rozliczenie kosztów może obejmować pewną marżę zysku. Ponadto ograniczenie możliwości obniżenia całkowitego kosztu kredytu jedynie do kosztów wyraźnie związanych z okresem obowiązywania umowy pociągałoby za sobą ryzyko, że konsument zostanie obciążony wyższymi jednorazowymi płatnościami w chwili zawarcia umowy o kredyt, ponieważ kredytodawca mógłby próbować ograniczyć do minimum koszty zależne od okresu obowiązywania umowy. Trybunał podzielił w tym zakresie ocenę rzecznika generalnego co do tego, że zakres swobody działania, jakim dysponują instytucje kredytowe w swoich rozliczeniach i organizacji wewnętrznej, w praktyce bardzo utrudnia określenie przez konsumenta lub sąd kosztów obiektywnie związanych z okresem obowiązywania umowy.

Powyższe rozważania doprowadziły Trybunał do konkluzji wskazanej powyżej.

Z powyższego wynika, że opisywana praktyka Spółki jest sprzeczna z art. 49 ust. 1 i ust. 2 ukk.

zastosowanie art. 27 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w kontekście działania Unilink Cash sp. z o.o. określonego w punkcie II sentencji decyzji

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalono, iż w przypadku ostatniej wykonywanej umowy konsument mógł dokonać przedterminowej spłaty pożyczki najpóźniej 25 października 2019 r. W tym też dniu Spółka po raz ostatni mogła rozliczyć pożyczkę ww. konsumenta zgodnie z zasadami określonymi na str.11-14 niniejszej decyzji. Z tego względu data zaniechania dla praktyki określonej w punkcie II sentencji decyzji została wyznaczona na 26 października 2019 r.

naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r. (sygn. akt III SK 27/07) wyjaśnił, że gramatyczna wykładnia pojęcia zbiorowy interes konsumentów prowadzi do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Rezultaty tej wykładni modyfikuje zastrzeżenie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma interesów indywidualnych. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że przy konstruowaniu pojęcia „zbiorowy interes konsumentów” nie można opierać się tylko i wyłącznie na tym, czy oceniana praktyka skierowana jest do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Zdaniem Sądu, wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Sąd Najwyższy uznał, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów: *jest (...) takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy.*

Interes konsumentów należy rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę jako zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. Pojęcie to obejmuje swym zakresem prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez przedsiębiorcę warunkach rynkowych, zapewniających konsumentom możliwość dokonywania transakcji przy całkowitym zrozumieniu, jaki jest ich rzeczywisty sens ekonomiczny i prawny na etapie przedkontraktowym i w czasie wykonywania umowy. Efektem naruszenia interesu prawnego może być naruszenie również stricte ekonomicznych interesów konsumentów (o wymiarze majątkowym). Godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. Nie jest zatem konieczne

ustalenie, że którykolwiek z konsumentów został rzeczywiście poszkodowany wskutek stosowanej przez przedsiębiorcę praktyki.

W niniejszej sprawie skutkami działań Spółki dotknięta mogła zostać nieoznaczona grupa konsumentów, która zawarła ze Spółką umowę o kredyt konsumencki oraz zdecydowała się na skorzystanie z uprawnienia do przedterminowej spłaty kredytu lub też nie uiszczała rat we właściwym terminie. Stosowane przez Spółkę praktyki nie dotyczą zindywidualizowanego kręgu osób. Nie mamy tutaj również do czynienia z sytuacją, w której Przedsiębiorca występuje ze swoją ofertą do poszczególnych, zindywidualizowanych konsumentów z osobna. W konsekwencji uznać należy, iż w niniejszym przypadku, to potencjalnie nieoznaczona z góry grupa konsumentów mogła skorzystać z oferty Spółki poprzez zawarcie z nią umowy pożyczki, zdecydować się na skorzystanie z uprawnienia do przedterminowej spłaty kredytu lub też nie uiszczać rat we właściwym terminie.

Mając powyższe na uwadze, wobec udowodnienia wszystkich przestanków z art. 24 ust. 1 i 2 uokik, uznać należy za udowodnione stosowanie przez Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w punkcie I i II sentencji niniejszej decyzji.

Wykazanie zatem w niniejszej sprawie, że działania Spółki mają charakter sprzeczny z prawem i naruszają zbiorowy interes konsumentów przesądza, iż działania te mają charakter praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Wobec tego orzeczono jak w pkt I i II sentencji decyzji.

ad pkt III sentencji decyzji

usunięcie skutków naruszeń

W przypadku decyzji wydawanych na podstawie art. 27 ust. 1 uokik, przepis art. 26 ust. 2 uokik znajduje odpowiednie zastosowanie. Decyzja o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzająca zaniechanie jej stosowania może zatem określać środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, m.in. w postaci zobowiązania przedsiębiorcy do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o określonej treści lub formie. Katalog środków usunięcia trwających skutków naruszenia jest przykładowy. W związku z tym Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę inne niż wymienione w ustawie środki usunięcia trwających skutków naruszenia, które są adekwatne do rodzaju stwierdzonego naruszenia oraz skutków, które naruszenie wywołało. Ocena adekwatności działań zmierzających do usunięcia skutków niedozwolonego zachowania musi być dokonana z uwzględnieniem możliwie najszerszego kontekstu postępowania przedsiębiorcy, któremu zarzucana jest praktyka o trwających skutkach. Aby zapewnić skuteczność wywiązania się z obowiązku usunięcia przez Unilink Cash trwających skutków naruszenia opisanego w pkt II sentencji decyzji, niezbędne jest również to, aby konsumenci, którzy zostali objęci ww. praktyką mogli się o takim obowiązku przedsiębiorcy dowiedzieć i wystąpić do niego z odpowiednim wnioskiem (reklamacją) o zwrot nadpłaconej kwoty pożyczki.

Zdaniem Prezesa Urzędu konieczne jest skierowanie do konsumentów jasnego i zrozumiałego komunikatu przy wykorzystaniu różnych kanałów komunikacji, który to komunikat wskaże konsumentom przedmiot rozstrzygnięcia Prezesa UOKiK oraz wynikające z jego uprawnomocnienia się skutki dla tej grupy uczestników rynku. Zastosowanie opisanego powyżej środka ma za zadanie usunięcie skutków stosowania przez Unilink Cash praktyki, która negatywnie odbiła się na konsumentach na drodze usunięcia naruszenia w warstwie informacyjnej poprzez zapewnienie wiedzy co do tego, jak powinno wyglądać zachowanie przedsiębiorcy zgodne z prawem oraz poinformowanie indywidualnych konsumentów o skutkach decyzji, co może się przetożyć na podjęcie przez nich odpowiednich działań na drodze sądowej lub reklamacyjnej w celu odzyskania nadpłaconych kwot.

Ponadto Prezes Urzędu nakazał dokonania zwrotu obniżonej kwoty całkowitego kosztu kredytu o koszty prowizji, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy konsumentom, którzy, w okresie od dnia 16 maja 2016 r.⁹ do 26 października 2019 r. spłacili pożyczkę w terminie wcześniejszym niż przewidziany w umowie i złożą reklamację, o której mowa w pkt III sentencji niniejszej decyzji.

W ocenie Prezesa Urzędu, w niniejszym stanie faktycznym Unilink Cash nie podjęła żadnych czynności, które zapobiegłyby powstaniu lub zmierzały do usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w zakresie zarzutu określonym w punkcie II niniejszej decyzji. W dalszym ciągu dysponuje ona środkami pobranymi od konsumentów z tytułu nieobniżania w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego całkowitego kosztu kredytu o koszty prowizji, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy. Tym samym, w dacie wydania niniejszej decyzji niesunięte pozostają tak ekonomiczne, jak i pozaekonomiczne skutki dokonanych przez Spółkę naruszeń.

Z uwagi na konieczność wyeliminowania wyżej wymienionych trwających skutków praktyki, za najbardziej adekwatny do stwierdzonego naruszenia środek Prezes UOKiK uznał nakazanie przedsiębiorcy zwrotu konsumentom - w ramach przysporzenia konsumenckiego - części kwoty prowizji, proporcjonalnie do okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w punkcie III sentencji decyzji.

ad pkt IV sentencji decyzji

koszty postępowania

Na podstawie art. 80 uokik: *Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 ww. ustawy jeżeli w ramach prowadzonego postępowania Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przepisów ww. ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, obowiązany jest ponieść koszty postępowania.* Podobnie w treści przepisu art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego wprowadzono wymóg, zgodnie z którym: *jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.* Natomiast stosownie do dyspozycji przepisu art. 263 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego - *do kosztów postępowania zalicza się (...) również koszty doręczenia stronom pism urzędowych.*

Przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes UOKiK w punktach I i II sentencji niniejszej decyzji stwierdził naruszenie przepisów uokik. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną w trakcie niniejszego postępowania administracyjnego. W związku z powyższym postanowiono obciążyć Unilink Cash sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie kosztami postępowania w wysokości 50,80 PLN (słownie: pięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy). Na podstawie art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 83 uokik Prezes UOKiK wyznaczył stronie termin 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na uiszczenie kosztów niniejszego postępowania w wysokości 50,80 zł.

Koszty niniejszego postępowania należy uiszczyć w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

NBP o/o Warszawa nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Wobec powyższego, orzeczono jak w punkcie IV sentencji decyzji.

⁹ Dnia 16 maja 2016 r. zostało opublikowane „Stanowisko Rzecznika Finansowego i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie interpretacji art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim”. Wskazane stanowisko zostało upublicznione na stronach internetowych Urzędu Ochrony Konkurencji oraz Konsumentów oraz Rzecznika Finansowego i stało się ogólnodostępnym źródłem wiedzy dla podmiotów rynku finansowego.

pouczenie

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 uokik w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm., dalej „kpc”) - od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnoszone za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie, pl. Szczepański 5, 31 - 011 Kraków.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie IV niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodniowym od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie, pl. Szczepański 5, 31 - 011 Kraków.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 785, z późn. zm.), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1.000 zł. Z kolei, zgodnie z art. 32 ust 2 tej ustawy zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie w kwocie 500 zł.

Zgodnie z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Zgodnie z art. 105 ust. 1 zd. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1 kpc strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Jednocześnie art. 117 § 3 kpc stanowi, że osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaze, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Zgodnie z art. 117 § 4 zd. 1 kpc wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Waldemar Jurasz
Dyrektor Delegatury w Krakowie

